

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE WYPADKU UCZNIĄ W SZKOLE –
STAN PRAWNY NA DZIEŃ 7 GRUDNIA 2017 R.**

§ 1.

Podstawa prawna.

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 365 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 60 z późn. zm.) wyżej cytowane rozporządzenie zachowuje moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 125 ustawy Prawo oświatowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 59 z późn. zm.)

§ 2.

Zakres procedury i osoby odpowiedzialne

1. Procedura obejmuje i reguluje działania pracowników szkoły w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.
2. Procedura dotyczy: dyrektora, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych.
3. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:
 - 1) rodziców (opiekunów) poszkodowanego;
 - 2) pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - 3) społecznego inspektora pracy;
 - 4) organ prowadzący szkołę;
 - 5) radę rodziców.
4. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
5. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia się państwowego inspektora sanitarnego.
6. Zawiadomienie dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły.
7. Fakt powiadomienia dokumentuje się wpisem w dzienniku zajęć, z podaniem daty i godziny powiadomienia matki/ojca ucznia o wypadku.

8. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń, np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie) po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi powiadamiający o zdarzeniu ustala z rodzicem:

- 1) potrzebę wezwania pogotowia;
- 2) potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica;
- 3) godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia.

9. Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

10. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) dyrektor lub upoważniona osoba wzywa pogotowie ratunkowe.

11. W przypadku stwierdzenia przez lekarza potrzeby pobytu ucznia w szpitalu należy zapewnić uczniowi opiekę w drodze do szpitala.

12. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

13. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

14. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

15. Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może dokonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły.

§ 3.

Postanowienia ogólne

1. Wypadek w szkole to nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło, gdy uczeń pozostawał pod opieką szkoły w czasie:

- a) zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych,
- b) przerw międzylekcyjnych,
- c) innych zajęć szkolnych (np. dyskoteki, imprezy).

2. Do wypadków szkolnych zalicza się również nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło poza szkołą, w czasie gdy uczniowie pozostawali pod opieką szkoły (np. wyjazdy, wycieczki, zawody sportowe).

3. Nie jest wypadkiem w szkole zdarzenie:

- a) pozbawione cechy nagłości,
- b) nie powodujące skutków w postaci urazu lub śmierci,
- c) zaistniałe w czasie, gdy uczeń samowolnie opuścił zajęcia i teren szkoły,
- d) wywołane wyłącznie przez samego ucznia,
- e) wywołane chorobą ucznia.

4. Cały teren szkoły w czasie, gdy odbywają się zajęcia, pozostaje pod nadzorem i opieką szkoły.

5. W czasie zajęć edukacyjnych pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie ucznia ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia bez względu na to, czy one są zajęciami planowanymi, czy też zastępuje on nieobecnego w tym czasie innego nauczyciela.

6. Przed rozpoczęciem zajęć nauczyciel ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenie lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla ucznia. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia, nauczyciel bądź inna osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać, a o zaistniałym zagrożeniu powiadamia dyrektora szkoły.

§ 4.

Postępowanie w sytuacji wypadku lekkiego, nie wymagającego interwencji lekarza

- 1.** Udzielenie pierwszej pomocy w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego.
- 2.** Jej nieudzielenie, szczególnie w odniesieniu do odpowiedzialnej za bezpieczeństwo ucznia, skutkuje sankcją karną. Pracownik nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów.
- 3.** Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali.
- 4.** Po stwierdzeniu zdarzenia, w wyniku którego uczeń ma stłuczenie, powierzchowne zadrapanie lub zranienie, należy odprowadzić go do gabinetu pielęgniarki szkolnej celem udzielenia pierwszej pomocy. Osobą, która odprowadzi ucznia do pielęgniarki, może oprócz pracownika pedagogicznego być również pracownik obsługi szkolnej lub inny uczeń. Jeżeli stan ucznia nie pozwala na przejście do gabinetu, nauczyciel lub inny pracownik szkoły, wzywa pielęgniarkę na miejsce wypadku.
- 5.** W razie nieobecności pielęgniarki uczniowi pomocy udziela osoba mająca przeszkolenie w tym zakresie.

6. Osoba udzielająca pomocy ustala, czy uczeń nie cierpi na chorobę, która w połączeniu z urazem może stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ucznia – w takim przypadku wzywa pogotowie ratunkowe.

7. O wypadku i jego przyczynach nauczyciel informuje dyrektora szkoły, który zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów i ustala z nimi ewentualną konieczność odbioru ucznia ze szkoły przed zakończeniem zajęć.

8. Jeżeli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność urządzeń szkolnych, nauczyciel natychmiast wycofuje je z użytkowania.

9. W przypadku zaistnienia wypadku lekkiego nie spisuje się protokołu powypadkowego, ani nie zamieszcza informacji o jego zaistnieniu w rejestrze wypadków.

§ 5.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza

1. Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń, wymaga specjalistycznej pomocy, należy wezwać pogotowie ratunkowe.

2. Do czasu przybycia pogotowia ratunkowego pielęgniarka szkolna lub osoby przeszkolone w udzieleniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.

3. Uczniowi nie podaje się żadnych leków bez konsultacji z rodzicami/prawnymi opiekunami.

4. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję, która bada przyczyny zdarzenia.

5. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na zebraniu rady pedagogicznej.

§ 6.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym

1. W sytuacji, kiedy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia pielęgniarka szkolna lub osoby przeszkolone

w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.

2. Jeżeli w wyniku wypadku nastąpił zgon osoby poszkodowanej, nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący na miejscu zdarzenia zabezpiecza miejsca zdarzenia i natychmiast wzywa dyrektora szkoły.

3. W obu przypadkach dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych, w razie zgonu policję, organ prowadzący oraz organ nadzoru pedagogicznego.

4. Do czasu przybycia policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, by było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.

5. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję, która bada przyczyny zdarzenia. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.

6. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na zebraniu rady pedagogicznej.

§ 7.

Postępowanie w razie wypadku poza zajęciami edukacyjnymi i poza terenem szkoły

1. Jeżeli wypadek ma miejsce w godzinach popołudniowych lub wieczornych, nauczyciel sprawujący opiekę nad uczniem podejmuje decyzję o wezwaniu pogotowia ratunkowego. Z kolei o zaistniałym wypadku telefonicznie powiadamia dyrektora oraz rodziców/prawnych opiekunów ucznia.

2. Jeżeli wypadek ma miejsce podczas wycieczki, wyjazdu poza szkołę – wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik imprezy, który jest w pełni odpowiedzialny za bezpieczeństwo uczestników. O zaistniałym wypadku telefonicznie powiadamia dyrektora oraz rodziców/prawnych opiekunów ucznia

3. W sytuacjach zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub zgon postępuje zgodnie z § 6.

§ 8.

Obowiązki dyrektora po otrzymaniu zgłoszenia wypadku ucznia

1. Zabezpiecza (w miarę potrzeb) miejsce wypadku.

2. Powołuje zespół ds. ustalenia przyczyn wypadku.
3. Przekazuje informacje i zgłoszenie powołanemu zespołowi ds. ustalenia przyczyn wypadku.
4. O każdym wypadku zawiadamia niezwłocznie: rodziców (opiekunów) poszkodowanego, pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący szkołę lub placówkę, radę rodziców.
5. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
6. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
7. Zatwierdza protokół powypadkowy.
8. Omawia z pracownikami szkoły (placówki) okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobiegnięcia im.
9. Wydaje zalecenia powypadkowe.

§ 9.

Obowiązki nauczyciela w razie wypadku ucznia na terenie szkoły

1. Zabezpiecza (w miarę możliwości) miejsce wypadku.
2. Powiadamia natychmiast dyrektora szkoły, a pod jego nieobecność osobę kierującą placówką.
 - Jeżeli powiadomienie bezpośrednie dyrektora albo osoby kierującej placówką w danej chwili jest niemożliwe, to powiadamia pracownika służby BHP lub pracownika szkoły, z którym ma kontakt i który może przekazać tę informację dyrektorowi szkoły.
3. Jeżeli wypadek uczniowski zdarzy się podczas zajęć lekcyjnych w obiekcie szkolnym, nauczyciel będący świadkiem zdarzenia zobowiązany jest doprowadzić poszkodowanego do gabinetu pielęgniarki szkolnej (o ile jego stan pozwala na samodzielne poruszanie się), zawiadamiając następnie dyrektora.
 - W przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej nauczyciel będący świadkiem zdarzenia doprowadza dziecko do sekretariatu szkoły, zgłaszając wypadek dyrektorowi.
 - Jeśli nauczyciel będący świadkiem zdarzenia ma zajęcia z klasą przed jej opuszczeniem prosi o nadzór nad grupą nauczyciela z najbliższej sali. Ten bezzwłocznie przejmuje nad przekazanymi uczniami kontrolę i ponosi za nich w tym czasie odpowiedzialność.

4. Jeżeli wypadek uczniowski ma miejsce w sali gimnastycznej lub w miejscu, gdzie w pobliżu nie ma innego uczącego nauczyciela, nauczyciel sprawujący bezpośrednią opiekę nad poszkodowanym (którego stan pozwala na samodzielne poruszanie się):

- wraz z poszkodowanym zabiera pozostałą część klasy, którą oddaje pod opiekę nauczyciela biblioteki (wcześniej fakt ten zgłaszając wychowawcy osobiście lub za pośrednictwem przewodniczącego klasy),
- następnie doprowadza poszkodowanego do gabinetu pielęgniarki szkolnej, zawiadamiając potem dyrektora.
- w przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej i nauczyciela bibliotekarza doprowadza poszkodowanego ucznia do sekretariatu szkoły, zgłaszając wypadek dyrektorowi.

5. Jeżeli wypadek uczniowski zdarzy się podczas przerwy śródlekcyjnej w obiekcie szkolnym, nauczyciel będący świadkiem jest zobowiązany:

- doprowadzić poszkodowanego (o ile jego stan pozwala na samodzielne poruszanie się) do gabinetu pielęgniarki, zawiadamiając potem dyrektora.
- w przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej doprowadza dziecko do sekretariatu szkoły, zgłaszając wypadek dyrektorowi.
- jeśli nauczyciel jest nauczycielem dyżurującym prosi o zastępstwo podczas dyżuru pierwszego napotkanego nauczyciela. Ten bezzwłocznie przejmuje nad przekazanymi uczniami kontrolę i ponosi za nich w tym czasie odpowiedzialność.

6. Nauczyciel, który sprawował bezpośrednią opiekę nad uczniem w czasie jego wypadku (lekcja, dyżur międzylekcyjny) zobowiązany jest niezwłocznie - najpóźniej następnego dnia - sporządzić szczegółowy opis wypadku na obowiązującym w szkole druku dostępnym w sekretariacie szkoły oraz u Społecznego Inspektora Pracy i przekazać go bezpośrednio dyrektorowi szkoły, lub w razie ich nieobecności, pozostawia w sekretariacie.

§ 10.

Obowiązki ucznia w sytuacji zaistnienia wypadku

1. Natychmiast powiadamia o wypadku wychowawcę, innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
2. Jeżeli wypadek miał miejsce w szkole, a uczeń z różnych powodów nie zgłosił tego faktu w dniu wypadku, jego obowiązkiem jest zgłoszenie wypadku dyrektorowi w pierwszym dniu przyścia do szkoły po wypadku.

§ 11.

Zespół powypadkowy

1. Zespół powypadkowy powołuje Dyrektor szkoły.
2. W skład zespołu wchodzi:
 - a) przewodniczący – Dyrektor szkoły,
 - b) dwóch członków –pracownicy szkoły przeszkoleni w zakresie bhp.
3. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową.
4. Protokół powypadkowy sporządza się w dwóch egzemplarzach, jeden doręcza rodzicom/opiekunom prawnym poszkodowanego wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia zastrzeżeń w terminie 7 dni od doręczenia. Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący, który może zlecić zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych albo powołać nowy zespół, który ponownie przeprowadzi całe postępowanie powypadkowe.

§ 12.

Postanowienia końcowe

1. Po przybyciu do szkoły rodzice/opiekunowie prawni lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

2. O każdym wypadku powiadamiani są rodzice/opiekunowie. Fakt ten dokumentowany jest wpisem w dzienniku zajęć z uwzględnieniem daty i godziny powiadomienia.

3. Szkoła wyposażona jest w apteczki pierwszej pomocy przedlekarskiej wraz z apteczkami przenośnymi

a) za wyposażenie apteczek i sprawdzenie dat ważności jej zawartości odpowiedzialna jest pielęgniarka szkolna,

b) nauczyciele zobowiązani są do zabierania apteczek przenośnych na każde wyjście uczniów poza teren szkoły.

4. Wszelkie urazy odniesione przez uczniów podczas bójek lub wzajemnych konfliktów, w czasie gdy przebywają na terenie szkoły lub podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem, należy kwalifikować jako wypadek w szkole w kategorii - pobicie, uderzenie zamierzone. Należy precyzyjnie ustalić okoliczności i przyczyny konfliktu w procesie postępowania powypadkowego.

5. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

6. Składanie zastrzeżeń do protokołu powypadkowego:

W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu).

Zastrzeżenia składa się przewodniczącemu zespołu: ustnie i wtedy przewodniczący wpisuje je do protokołu lub na piśmie.

Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:

1) niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;

2) sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiałem dowodowym;

Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący szkołę. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może:

1) zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych;

2) powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

7. Dokumentacja.

Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków.

Dyrektor wskazuje prawidłowe zachowania i odstępstwa od niniejszej procedury, informuje o wnioskach i podjętych działaniach profilaktycznych zmierzających do zapobiegania analogicznym wypadkom.